

Мішель і Тьєн

Олександр Мінович

Мішель і Тьєн (80-ті роки)

Вони живуть зі мною в одному блоці гуртожитку – сусіди мої. Здороваюсь з ними щодня.

Мішель з якоїсь небідної африканської країни. Його батьки – заможні чиновники. Він приїхав вчитися до Радянського Союзу, тому що хоче працювати дипломатом в одній із соціалістичних країн.

На фоні інших студентів Мішель виглядає дуже багатю людиною. Одягається так, ніби збирається кожен день іти на дипломатичний прийом. З лиця далеко не красень. Навіть більше того – десь в темному провулку міг би добре налякати своїм трохи хижим виглядом обличчя.

Але коли Мішель одягається в шикарний одяг – він неначе перевтілюється, стає таким собі чорношкірим джентльменом-франтом. Особливо йому пасують сніжно-білі сорочки, які, здається, вдягаються кожного разу вперше. На рукавах сорочки виглядають золоті запонки.

Від Мішеля постійно чути дорогим французьким одеколоном. В руках у нього темно-коричневий портфель-дипломат з м'якої шкіри. Коли виходить на вулицю – весь час грається пластиковим брелком у вигляді невеликої доларової купюри.

Крім допомоги від батьків чорношкірий студент має значні доходи від свого бізнесу – фарцує. Тобто продає імпорتنі шмотки, радіоапаратуру, жвачки. Краще всього у нього ідуть джинси.

На кожних канікулах Мішель їздить за кордон. В Берлін, Париж, Рим. Там набиває повні валізи джинсовим одягом і везе до нас. Навар має величезний, гроші шалені. Частину, як хабар, віддає в ректорат, відділ віз та на митниці. І живе спокійно й комфортно. Не просто комфортно, а купається в розкоші і всіх можливих задоволеннях.

Ще не встигає Мішель зійти з останньої сходинки гуртожитку, коли мовби з під землі з'являється таксі. Під заздрісні погляди всіх, хто на це споглядає, Мішель сідає в таксі і їде в місто на полювання.

Полює він на красивих дівчат. Хто і як йому їх постачає та знайомить – невідомо. Але дівчат у Мішеля в гуртожитку перебувало дуже велике число.

Мішель живе в гуртожитку сам. Нікого йому не підселили, хоча всі інші жили по троє чи четверо. Напевно дав доброго хабаря коменданту гуртожитку й адміністрації студмістечка.

То ж нічого не заважає любострасному африканцю приводити дівчат на цілу ніч.

Мішель щедрий. Розплачується з дівчатами дорогими подарунками, грошима, а ті, що незаймані – отримують джинси-банани. Такі джинси коштують близько триста

карбованців, тоді як зарплата вчительки – менше сотні.

Джинси-банани – це фішка Мішеля, його фірмове клеймо.

На нашому крилі в гуртожитку про це всі знають, як і знають про інші звички Мішеля. Він же у всіх на виду, об'єкт загальної уваги.

Одного разу я втік з якоїсь пари, і приїхав в гуртожиток, коли в ньому майже нікого не було. Всі були на заняттях. Тільки в кімнаті Мішеля лунала музика. Африканський реп, дудки і бій барабанів розносився щонайменше, як на три поверхи. Відчуття було неначе стіни двигтіли. Таке означало, що африканець гуляє на повну. Привіз дві секс-бомби і творить вакханалію, яку глушить голосною музикою.

Я проходжу повз дверей кімнати Мішеля і бачу гарненьку, дуже симпатичну дівчинку років сімнадцяти. На дівчинці джинси-банани, що влипли в привабливі стегна. Вона плаче-скиглить і час від часу стукає у двері, де не замовкає убивча музика. При кожній паузі власниця "бананів" просить-примовляє:

– Мішель, відкрий, Мішель, відкрий... Пустити мене, Мішель, пустити мене... Мішель, я тебе люблю... Мішель, відкрий, Мішель, відкрий... Ти ж мені обіцяв, що будемо разом. Пустити, Мішель...

Відповіді ніякої.

Беру каструлю з вчорашнім геркулесом і йду на кухню. Мішаю ложкою свою пісню кашу і думаю про дівчину під дверима.

Що заставляє таких як вона так легко і бездумно продаватися? Чому джинси коштують вище всього людського?

Живучи в гуртожитку з іноземцями, я був вражений: скільки молодих, красивих дівчат готові були йти на подібну згоду. Як багато цих дівчат. Інколи вони траплялися з печаткою розпусти на обличчі – таких не було жаль. Але тих, юних, з яких можна було писати картини ангелів, дуже жалів, і ніяк не міг зрозуміти. Весь мій світогляд летів шкереберть.

Тим часом скиглення продовжувалось, і я вирішив вмішатися. Підійшов до дверей Мішеля і забарабанив у них спочатку кулаком, а потім ногою.

Музика замовкла.

– Це я, Мішель. Зроби що-небудь. Бо не можу слухати твою подружку під дверима. Скиглить і скиглить, їсти мені не дає. Розберись з нею. Вона, між іншим, каже, що тебе любить.

– Какой лубов?... Какой лубов?... Я ей джинс-банан давал?... Даваль... Ана браль?... Браль... Какой лубов?... Лубов нет.

Різно знову включилася музика. Здається вона була ще голоснішою.

Я спробував заспокоїти незнайомку, але вона не хотіла ні говорити, ні бачити мене. Переживала свій розпач і я їй був не потрібен.

То ж пішов до своєї кімнати, напхав у вуха вати й став їсти свій студентський обід. А потім чимдуж покинув гуртожиток, подальше від цієї людської трагедії чи може для когось комедії. Сам не знаю, як це назвати.

Тьєн – з соціалістичного В'єтнаму. Заздрощів не викликає. В'єтнамці ще бідніші, ніж

ми. Він не торгує шмотками і до нього не пристають дівчата. По гуртожитку ходить в синіх спортивних штанах, куплених за сім карбованців в промтоварному магазині, що знаходиться поряд зі студентським містечком.

Штани подрані на коліні, і він не спішить їх зашивати, бо так звик, і йому начхати на свій зовнішній вигляд.

Тьєн вчить політекономію соціалізму, збирається по всьому світу нещадно боротися з класовими ворогами – буржуями і багатіями.

В університет він прийшов уже загартованим комуністом, повністю проникнутим ідеалами соціалістичного суспільства.

В'єтнамці живуть разом великим гуртом в одній кімнаті. Скільки їх там точно – ніхто не відає. Вони домовляються з нашими, і тихенько, щоб ніхто не знав, міняються місцями. Наші йдуть до наших, а вони – до своїх.

У в'єтнамській кімнаті ліжок немає. Вони знесли їх кудись у підвал. Посередині кімнати звалені матраци, на яких вони сплять, їдять та вчать уроки. Книжки на матрацах завжди валяються вперемішку з одягом і їжею.

Вчора у в'єтнамців було якесь політичне свято. Гуляли серйозно.

Я бачив, як Тьєн ніс від земляків трилітрову банку рисової горілки. Потім купував пиво в гастрономі біля сімейного гуртожитку.

З тим всім в'єтнамці засіли в саду, що примикав до військової кафедри і голосно про щось гелготіли. Протрималися до пізнього вечора, аж поки незвичний для них вечірній холод не загнав у гуртожиток.

Тьєн ішов додому такий п'яний, яким я його ще не бачив.

– Тьєн, привіт! Як справи? – вирішив я перевірити сусіда на адекватність.

– Р-р-революція! – для чогось випалює Тьєн і піднімає уверх стиснуту в кулаці руку, хитаючись проходить повз мене.

Згадую: тиждень тому Тьєн ходив по гуртожитках разом з групою однодумців. Збирали порожні пляшки в фонд якогось повстанського руху. Весь час повторювали, що це на революцію.

Грошей в студентів не випросиш, а пляшку порожню дехто дасть, особливо коли на такі високі цілі.

Боюсь, чи не на пиво пішли гроші революції. Тому, напевно, у голові Тьєна намертво засіли ці слова.

Зранку в блоці біготня – всі спішать на пари. Умивальник і туалет у нас спільні. Вони не в кімнатах, а в коридорі. Тут ми й зустрічаємось по-сусідськи, коли виходимо із своїх помешкань.

Цього разу першим з кімнати вийшов Мішель. Підняв руку в знак привітання і звисока кинув своє звичне "Хай!".

Він, як завжди, неперевершений. В дорогому арабському халаті, розшитому золотими нитками, в фірмових капцях з лейбою, в руках – зубна щітка з перламутровим переливом, за яку в нас можна було багато чого отримати взамін, якби Мішель захотів мінятися. На щітці паста – чудо капіталізму – в три кольори.

Навіть ідучи в туалет чи вмиватися, африканець ловить на собі захопливі погляди.

Куди нам до нього?

В цей час зі своєї кімнати вибігає Тьєн.

Вчорашня пиятика добряче вдарила йому в голову, в обличчя та й, здається, в живіт, бо Тьєн держиться за нього і стрімголов несеться до туалету. Але по дорозі не витримує, і його рве просто на фірмові капці Мішеля.

Різні я чув до цього матюки, лайки, грубі і нецензурні вирази. Але цей перевершив усі.

З величезним презирством, люттю, негодуванням, крізь зуби, із оскаженілим виглядом, аж затремтівши, Мішель випалив прямо в обличчя Тьєну цю несподівану ругань-образу:

- СА-Ц-Ц-ЦІ-А-ЛІС-СТ!...